

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

τεύχους 18 τῆς 4 Μαΐου 1907

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Παναγιώτατε δέδποτα,

Μόλις ἀπεμάξαμεν τὰ δάκρυα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τῶν ἄλλων συνθλητῶν αὐτοῦ μαρτυρησάντων τῇ 18ῃ φεβρουαρίου, καὶ ἰδοὺ σήμερον θρηνοῦμεν καὶ πάλιν νέα θύματα τῆς ἀκορέστου βουλγαρικῆς θηριωδίας καὶ ἰταχυότητος.

Τῇ 13ῃ μηνὸς τρέχοντος, πολυάριθμος βουλγαρικὴ συμμορία εἰσελθοῦσα, περὶ λύκων ἄφ' ἑς, εἰς Ζουμπάνισταν, κατεκρεούργησεν ἀνηλεῶς τοὺς ἀειμνήστους ὁμογενεῖς Δημήτριον Τύρπου, Σταῦρον Ζήσου, Νικόλαον Τέρπου, Χρήστον Πηπᾶ Κωνσταντίνου καὶ Σουλτάναν Ἀθανασίου, κωφεύσασα, ὡς αἰμοδιψὴς ὕαινα, εἰς τὰς οἰμωγὰς τῶν σφάζομένων γερόντων καὶ γυναικῶν, μηδὲ καμφθεῖσα πρὸ τῶν ἱεσιῶν καὶ θρήνων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἅτινα σήμερον ἐγκατελείφθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς ἀπροστάτευτα, στερούμενα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου.

Ἐν Ζουμπανίστῃ ὑπῆρχον, Παναγιώτατε, δύο ἱερεῖς· εἰς σχισματικὸς ὅστις, μετὰ τὴν ψευδεπανάστασιν, ἐγκαταλιπὼν τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ κατέφυγεν εἰς Βουλγαρίαν, ἐξοκειλάς δὲ εἰς τόπους ἀπωλειῶν, καθηρέθη καὶ ἀπεστάλη εἰς Ἅγιον Ὅρος, καὶ εἰς Ὁρθόδοξος, ὁ Οἰκονόμος Παπᾶ Ἀργύριος, κληρικὸς λόγιος, τίμιος καὶ σεμνός, ὅστις, πιεσθεὶς ἐπ' ἀπειλῇ θανάτου ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐπιδρομέων νὰ ἐξομώσῃ πρὸς τὸν βουλγαρισμὸν καὶ ἀντιτάξας ἐρωμένην ἀντίστασιν, ἠναγκάσθη πρὸ τετρατείας νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ χωρίον αὐτοῦ, διαφυγὼν ὡς ἐκ θαύματος ἐκ τῶν χειρῶν βουλγαρικῆς συμμορίας· ἄφ' ἑς δὲ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Βουλγάρων σύμπασαν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν αὐτοῦ, καταφυγὼν φιλοξενεῖται μέχρι τῆς σήμερον μετὰ

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Καστορίᾳ. Πρὸς τὸν ἱεροπρεπῆ ἱερέα ἡμῶν, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ τραγικοῦ τέλους αὐτῶν, προσελθόντες ἐκ τῶν μαρτυρικῶς πεσόντων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος Τύρπου, ὁ ἐξάδελφος Σταῦρος Ζήσου καὶ ὁ συμπαίθερος αὐτοῦ Νικόλαος Τέρπου, παρεκάλεσαν αὐτὸν ὅπως μεταβῇ πλέον εἰς τὴν παροικίαν αὐτοῦ, διαβεβαιούντες ὅτι ὁλόκληρον τὸ χωρίον εἶνε ἑτοιμον νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Δὲν παρήλθον ὀλίγαι ἡμέραι καὶ τὰ ἄκακα ἐξαρχικὰ ἀρνία, μεταβάνα εἰς τὸ χωρίον, ἐβάφθησαν εἰς τὸ αἷμα τῶν ὑπ' αὐτῶν κατασπαρχθέντων λύκων, καὶ ἀπῆλθον θριαμβευτικῶς, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν, προφασίζόμενοι πρὸς παραπλάνησιν καὶ φανακισμὸν τῆς δημοσίας γνώμης, ὀφειλούςσης, ἐὰν ἔχῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγιεῖς, νὰ ριγῇ καὶ νὰ σπαρχθῇ πρὸ τῆς θέας τῶν βδελυρῶν τούτων βανδαλισμῶν.

Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ, Παναγιώτατε, περισυλλεχθέντα εἰς τὰς ὀρφανὰς ἐστίας αὐτῶν, κατηρῶντο τὴν γῆν ἥτις ἐξέβρασε τὰ ἀποτρόπαια τοῦ Ἀδου φάσματος, ὅτε αἰφνης ἐπιστολὴ ἐκ χωρίου γειτονικοῦ προειδοποίησε τὸ χωρίον ὅτι ἐπικεῖται νέα ἐπίθεσις πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου διὰ τοῦ φόνου ὀκτώ ἄλλων γυναικῶν, προγραφεισῶν ὑπὸ τοῦ Κομιτάτου.

Ἡ ἀπαίσιος αὕτη εἰδησις διεσκόρπισε τὰς οἰκογενείας τῶν ἀειμνήστων, τὴν ὥραν δὲ ταύτην δεκάδες γυναικῶν καὶ παιδίων, ἔντρομοι, ἀνυπόδητοι, καὶ τετραχληλισμένοι, θρηνοῦσιν εἰς τὸ προαύλιον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ζητοῦσαι ἄσυλον καὶ προστασίαν.

Εἰς τὴν στυγεράν ταύτην σκηνὴν ἀπεδείχθη, Παναγιώτατε, ὅτι πρωταγωνιστοῦσι δύο Βούλγαροι τοῦ χωρίου καὶ δύο βουλγαροδιδάσκαλοι, ἔργον καὶ ἀποστολὴν ἔχοντες, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ πράξεις αὐτῶν,

τὴν διαφθορὰν πάσης θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς συνειδήσεως διὰ τῆς ἐξοικειώσεως τοῦ λαοῦ εἰς συστηματικὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἥτις, ἐνῶ πρό ὀλίγων ἐτῶν ἐνεφανίζετο εἰς τὸν τόπον σπανίως ὡς φαινόμενον ἔκτακτόν ἢ ὑπὸ μορφὴν κομίτου ἀπαισίτου, κατήντησε σήμερον, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν Βουλγάρων Κομιτῶν, νὰ ἀποτελῇ τακτικὸν θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τοῦ χριστιανικοῦ βίου.

Καὶ οὕτω, Παναγιώτατε, ἡ βουλγαρικὴ Προπαγάνδα, ἐνθαρρυνθεῖσα ἐκ τῆς πρὸς αὐτὴν πάντοθεν παραδόξως πῶς ἐνδεικνυμένης ὑπερβολικῆς ἀνοχῆς καὶ ἐκ τῆς ἀποτελεσματικῆς καὶ ἀπραδειγματίστου ἐπιτηδειότητος τοῦ ἀποπλανᾶν καὶ διαστρέφειν τὰ γεγονότα, ἐννοεῖ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀρξάμενὴν σχολιὰν τρίβον, ἐπὶ τῇ δολίῳ σκοπῇ τῆς διὰ τοῦ τρόμου συγκρατήσεως τῶν ἀπεχθανομένων αὐτὴν χωρίων καὶ ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ προκαλεῖν διὰ τῆς βίας ἀντίποινα ἐκ μέρους τοῦ ἡμετέρου καταδυναστευομένου λαοῦ ὑπεραμυνομένου βωμῶν καὶ ἐστιῶν, δι' ἐκατομβῶν ὁλῶν ἀθῶων θυμάτων καὶ ταῦτα πάντα, ὅπως κατορθώσῃ, διὰ προκλήσεως ἀντιποίνων, νὰ μετριάσῃ τὴν ἐπὶ ταῖς βουλγαρικαῖς βιαιοπραγίαις τῆς Ἀνατ. Ρωμυλίας καὶ τῆς Μακεδονίας ἐξεγερθεῖσαν κοινὴν γνώμην, ἀποσπῶσα δὲ ἐπιτηδείως αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἰδίων αἰσχῶν, περιστρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς μὲ τὸ τηλεσκοπίον ἐν χερσὶ διὰ δολίας πολιτικῆς καὶ διὰ τῆς εὐνοίας τῶν ἰσχυρῶν αὐτῆς προσηλύτων κατὰ τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, καὶ ἐπανακτῇ τὸ δικαίωμα τοῦ διασπλίζειν ἀνὰ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ὡς ἐπραξεν ἐσχάτως ὁ Ἐξάρχος, καὶ φωνασκεῖν ὅτι ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς περιῆλθεν ἡ ζωὴ, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία τοῦ φιλησυχίου καὶ ἀθῶου βουλγαρικοῦ λαοῦ! Ἀπέναντι τούτων, στοιχοῦντες ἡμεῖς ταῖς ἀρχαῖς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ταῖς νοθεσίαις τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, οὐδενὸς ἐφέλσθημεν κόπου πρὸς πρόληψιν παντὸς ἐκτρόπου ἐκ μέρους τῶν σφαγιαζομένων πνευματικῶν τέκνων μας, τοὺς μὲν ζωηροτέρους ἐκπατρίσαντες, τοὺς ἄλλους διὰ συμβουλῶν ἢ καὶ ἀπειλῶν ἀναχαιτίσαντες, καὶ ἄλλους ἐξαναγκάσαντες νὰ βλέπωσιν, ἀπαθῶς καὶ δεδμεμέναις χερσὶ, κρουνηδὸν ρέον τὸ αἷμα τῶν συγγενῶν αὐτῶν, γυναικῶν γερόντων καὶ παιδίων.

Μὰ ἄρκεσθεις δὲ εἰς ταῦτα, ἀνέλαβον μὲ προφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου περιοδείας ἀνὰ τὰ τμήματα Κλεισούρας, Νασελίτσας, Νεβέσκης καὶ Φλωρίνης, πρὸς κατευνησμὸν τῆς ἐξεγερθείσης ὁρμεμφύτου ροπῆς πρὸς ἀντεκδικήσεις ἐκ μέρους τῶν σφαζομένων.

Καὶ αἱ περιοδεῖαι μου αὗται ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, περιορισθέντων τῶν ἀντιποίνων εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε κατὰ τοὺς τελευταίους ἐπτὰ μῆνας δὲν εἶδομεν ἢ μόλις ἐλάχιστα βουλγαρικὰ θύματα, ἐνῶ αἱ βουλγαρικαὶ κακουργίαι, ἀντλήσασαι θάρρος ἐκ τῆς ἐπελθούσης ἀνακωχῆς, εὗρον καιρὸν κατάλληλον ὅπως ἀκονήσωσι τὰς λόγχας αὐτῶν πρὸς ἐξόντωσιν πάσης ἐξεχούσης ὀρθοδόξου ἐλληνικῆς κεφαλῆς.

Ἐπιστρέφων ἐκ τῆς περιοδείας Κλεισούρας, μανθάνω αἴφνης ὅτι αἰματοκυλίσθησαν ὁ Κοσμάς καὶ ὁ Γεώργιος ἐν Χολέστη, ὁ Ἀργύριος ἐν Κομανιτσόβω, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἐν Τσιριλόβω, ὡς διαπράξαντες τὸ ἔγκλημα νὰ προσκαλέσωσι, κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν, τὸν Ἀρχιερέα εἰς τὰ χωρία τῶν.

Συγχρόνως πίπτουσιν ὁ Βασίλειος εἰς Ρούλιαν, ὁ Ἀθανάσιος εἰς Τσαρνόβισταν, οἱ Χρήστος καὶ Σταῦρος εἰς Δύμπενην, ὁ Ναὺμ καὶ ἡ Φίλιω εἰς Τύρναβον, ὁ Εὐθύμιος εἰς Σέτομα, ὁ Πάντος, ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Νικόλαος εἰς Τειχόλιτσαν, ὁ Στογιάννης καὶ ὁ Νικόλαος εἰς Δρανόβενην.

Χεῖρω τούτων διαδραματίζονται πρὸς τὴν Νασελίτσαν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐπιστρέφουσαι ἐκ τῆς ἀγορᾶς Χρουπίστης, φονεύονται ἡ Ἀγόρῳ, ἡ Γιαννούλα καὶ ἡ Ζωὴ ἐκ Βεδελουστίου, ἡ γραῖα Ζήσαινα καὶ ἡ δεκαοκταετής νύμφη τῆς ἐν Λιμπισόβω, ἡ Ἀγόρῳ, ὁ Φώτιος καὶ Πασχάλης ἐκ Νεστημεῖου. Μετ' ὀλίγον πίπτει ὁ ἐκ Χρουπίστης Χρυσόστομος, ὁ ἐκ Σταριτσάνης Ναὺμ, οἱ ἐκ Δρανητίσου Ναὺμ καὶ Κωνσταντῖνος, ἡ ἐκ Σταριτσάνης Ζωίτσα καὶ ὁ διδάσκαλος Ζελλεγουςτίου Νικόλαος.

Τὰ αὐτὰ ἀνοσιουργήματα ἐξετελέσθησαν καὶ εἰς τὸ διαμέρισμα Νεβέσκης· ἐκ Νεβέσκης φονεύονται δύο καὶ ἐκ Νεγοβονίου τρεῖς ἄλλοι ὁμογενεῖς. Ἐπιστρέψας δὲ κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐκ τῆς περιοδείας τοῦ διαμερίσματος Φλωρίνης, εὐρέθην αἴφνης ἐνώπιον ἀλλεπαλλήλων τραγικῶν σκηνῶν καθ' ἃς ἐπεσον οἱ σπουδαιότεροι ἱερεῖς καὶ παράγοντες τῆς Ἐκκλησίας. Πίπτει ἀμέσως μετὰ τριῶν ἄλλων ὁ ἱερεὺς τοῦ μαρτυρικοῦ Νερετίου Στογιάννης διότι μὲ παρέλαβεν εἰς τὸ χωρίον καὶ συνελειτουργήσαμεν ἐν τῇ μέσῳ γενικῆς χαρᾶς τῶν κατοίκων· τούτους ἀκολουθοῦσιν εἰς τὸν τάφον ὁ Παπᾶ Σταῦρος Πίσοδερίου, ὁ ΠαπαΚωνσταντῖνος Νεβολιάνης, ὁ Παπᾶ Χρήστος Βαμπελίου, ὁ Παπᾶ Δημήτριος Τσιτεροκίου, ὁ Ναὺμ ἐκ Ζελλόβου, μία γυνὴ ἐν Τσιφλικίῳ, ὁ Βασίλειος ἐκ Δρανόβενης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ὁποίων δια τοῦ τρόμου ἐπιμελῶς ἀποκρύπτεται ἡ ἐξαφάνισις· οὕτω, φερ' εἰπεῖν,

μανθάνω σήμερον ὅτι πρό τινων μηνῶν συλληφθεὶς γυνή τις ἐκ Σιστέβου, μετηνέχθη εἰς Μπατζώριον καὶ ἐξηφκνήσθη. Ἐν Κονομπλατίῳ ἀπηχρονίσθη ὁ ὁμογενὴς Ναούμ Στόϊκος· τὸ πτώμα αὐτοῦ εὗρεθη ἐξω τοῦ χωρίου καὶ διεδόθη ὅτι ἀπέθανεν ἐκ τοῦ ψύχους. Ἔτεροι τρεῖς γυναῖκες, φονευθεῖσαι ἐξωθεν τῆς Ὀσνίτσανης, ἀποδείκνυται σήμερον ὅτι ἐξωντώθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων.

Ἐπιστρέφων ἐκ τῆς κηδείας τοῦ φονευθέντος ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κορυτσᾶς Φωτίου καὶ διερχόμενος διὰ Ζομπανίτσης, εὗρον καθ' ὁδὸν καὶ ἐπὶ τῆς δημοσίας λεωφόρου ἀνηρτημέναις ἐκ τῶν ποδῶν εἰς δύο δένδρα, ἀμόρφους ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ αἱματοφύρτους ὄγκους, δύο γυναῖκας ὁμοδόξων ἐκ Ζομπανίτσης, τὰ δὲ ἔντερα αὐτῶν ὡς σύμματα τηλεγραφικὰ τεταμένα ἐπὶ τῶν κλάδων ἠμίσειαν ὥραν περαιτέρω συναντῶ, παρὰ τοὺς Μανιάκους, τὸ πτώμα τοῦ ποιμένου κατακερματισμένον.

Ἡ αὐτὴ κατάστασις ἐξκολουθεῖ καὶ νῦν. πρότερον φονευθέντος τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀναργύρων Παπᾶ Κωνσταντίνου μετὰ τριῶν συντρόφων του, προχθὲς δὲ τῶν πέντε κατοίκων Ζομπανίτσης.

Εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην, Παναγιώτατε, ἡτις εἶναι συντομωτάτη ἀλλὰ καὶ πιστὴ χρονολογικὴ ἀφήγησις τῶν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος διαδραματισθέντων ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων κατὰ τῶν ἡμετέρων Χριστιανῶν, ἠναγκάσθη νὰ προβῶ σήμερον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀπὸ 16 ὁκτωβρίου παρελθόντος ἔτους τακτικῶν τοῦ αὐτοκληθέντος Ἐξάρχου πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν, ἐν ᾧ, βαναύσως ἐπιτιθέμενος κατὰ τῶν Σέρβων καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, μυρίαν ἐπινοεῖ ψεύδη ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸ σχῆμα αὐτοῦ, καὶ, ἐξ ἰδίων τὰ ἀλλότρια κρίνων, καταγγέλλει ἡμᾶς ἐπὶ ἐγκλήμασιν ἐφ' οἷς αὐτὸς καὶ τὰ ὄργανα αὐτοῦ δύνανται νὰ καυχῶνται, γράφων σὺν ἄλλοις ὅτι αἱ κακουργίαι ἐμοῦ καὶ ἄλλου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ κατήντησαν κλασικαί!

Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης, Παναγιώτατε, ἐπιτρέψχτέ μοι παρακαλῶ, νὰ ἀπασχολήσω τὴν ἀγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον, διαφωτίζων αὐτήν, περὶ τοῦ ἀθεμίτου τρόπου καθ' ὃν ἐνεργεῖ ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα, πρὸς διαστρέβλωσιν μὲν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, διαφθορὰν δὲ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ ἐπιβολὴν αὐτῆς διὰ τρόπου ἐπιτηδεύου ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, τῶν ἰθυόντων τὰς τύχας τῆς πεπολιτισμένης Ἡπείρου. Τὰ ἀθέμιτα ἀλλὰ καὶ τόσον ἀποτελεσματικὰ μέσα, δι' ὧν καταρωθήτην ἐγερθῇ, περὶ τὰ ῥάκη τῆς Ἐξαρχίας, τόσος πᾶταγος καὶ τόσον ἐνδιαφέρον, συνοψίζονται εἰς τὰ

ἑξῆς τρία. Α' εἰς τὴν δι' ἐξαναγκασμῶν καταπιέσεων καὶ δολοφονιῶν καθυπόταξιν τοῦ τόπου ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Ἐξαρχίας. Β' εἰς τὴν συστηματικὴν παραχάραξιν τῆς ἀληθείας διὰ ψευδῶν ἐκθέσεων, τεινουσῶν εἰς τὴν ἐπιμελεμένην ἀποσιώπησιν τῶν ἐξαναγκασμῶν καὶ ἐγκλημάτων αὐτῶν καὶ ἀπόδοσιν τούτων εἰς ἡμᾶς, καὶ, τελευταῖον, εἰς τὴν κατάκτησιν προσηλύτων ἐν Ἐσπερίᾳ δι' ἐξαγορᾶς τοῦ τύπου, δημοσιεύσεως φυλλαδίων καὶ ἐπαιτείας τῆς εὐνοίας τῶν ἰσχυρῶν. Α'. Φθίνοντος τοῦ 1903 ἔτους, ἔφθασεν εἰς τὸ Κομιτᾶτον ἡ ἀπαίσιος διαταγὴ ἐκ μέρους τοῦ προέδρου καὶ πάτρωνος αὐτοῦ, ἐντελλομένη τοὺς δυστυχεῖς χωρικοὺς νὰ ἐκλέξωσι δυοῖν θάτερον, Ἐξάρχιν ἢ θάνατον· ἐνταῦθα πλέον σταματᾷ ὁ κλάμος πρὸ τῶν ὀργίων ἅτινα διεδραματίσθησαν ἐν τῷ τόπῳ, οὐδὲ δύναται ἀνθρωπίνη χεὶρ νὰ σκιαγραφῇ τοὺς ἐξαναγκασμοὺς, τοὺς δαρμούς, τὰς ληστείας καὶ τοὺς στυγεροὺς φόνους, δι' ὧν ἔπρεπε νὰ παραχματωθῇ τὸ σατανικὸν πρόγραμμα. 15 βουλγαρικαὶ συμμορίαι ἐν μόνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ Καστορίας, κύριοι τοῦ πεδίου, φέρουσαι μεθ' ἑαυτῶν ἀνκροφὰς διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐξάρχιν, ἀποπύσασαι πάντα θεῖον καὶ ἀνθρώπινον χαλινόν, ἔθυσαν καὶ ἀπώλεσαν ὁ λαὸς, ἔντρομος ἐκ τῶν προτέρων κακουργημάτων δι' ὧν ἔπεσον οἱ σπουδαιότεροι ἱερεῖς καὶ πρόκριτοι τῶν χωρίων, κατελήφθη ὑπὸ πανικοῦ, καὶ ὤφειλε νὰ υποκύψῃ ὑπὸ τὴν σπάθην τῶν δημίων· ὁ κρότος τῶν ἥλων ἀντηχεῖ εἰς τὸ Κομανίτσοβον, πυρπολεῖται ἡ οἰκία τοῦ ὁμογενοῦς Θεοδώρου, φονεύεται 80ετής γραῖα καὶ τοῦ Μιχαήλ τὸ τετραετές νήπιον, οὕτως τὸ αἷμα ἐθίλασαν πάντες οἱ συμμορίται καὶ ἀμέσως πίπτει εἰς χεῖρας τῆς Ἐξαρχίας ὅλον τὸ τμήμα Ποπόλεως εἰς τὸ Νεστράμιον. Μάχεται ἐπὶ 8 ὥρας, μετὰ τὸ δίκαιον εἰς χεῖρας ἐκ τῶν προμαχόνων τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ τριακονταμελοῦς συμμορίας, ὁ ὁμογενὴς Μάρκος, ἐξαπλώσας δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἑνα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μήτρου Βλάχου, διέσωσε μὲν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν, ἀλλὰ τῇ ἐπαύριον ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν καὶ, μετὰ τὰς σφαγὰς τῆς Τσούκας, πίπτει τὸ Νεστράμιον καὶ ὅλη ἡ περιφέρεια. Ἐν Κουρεστίοις πίπτει ὁ παπᾶ Στογιάννος ἐκ Τύρσιας, ὁ διδάσκαλος Σετόμου καὶ ἄλλοι πρόκριτοι καὶ σὺν αὐτοῖς ἔπεσεν ἡ Κουρέστια. Εἰς τὰ Καστανοχώρια φονεύεται ὁ ἱερεὺς Ζουζέλτσης Ἀθανάσιος, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Οὐτῆς, ὁ μουκτάρης Ὀσνίτσανης Ζιγγλίνας, ὁ ἱερεὺς Ζελληνίου Κωνσταντίνος καὶ σὺν αὐτοῖς πίπτουσι τὰ Καστανοχώρια καὶ ὅλη ἡ πεδιάς μέχρι τῆς Καστορίας. Εἰς τὸ Ἀετόζιον φονεύονται 7 Λεχοβίται, πίπτουσιν ὀκτὼ κάτοικοι τοῦ χωρίου, πυρπολεῖται ἡ οἰκία τοῦ

Ἕλληνας ἱερέως Ἀλεξίου, σωθέντος δὲ τούτου διὰ φυγῆς ὡς ἐκ θαύματος καὶ καταφυγόντος εἰς Νέβεσκαν, ὅπου μέχρι σήμερον διαμένει, πίπτει σὺν τῷ Ἀετοζίφ καὶ ἡ παρακειμένη ἱερὰ Μονὴ καὶ ὅλη ἡ περιφέρεια. Καὶ οὕτως, ἐντὸς ἡμερῶν ὀλίγων, 90 χωρία ὁλόκληρα πεσόντα προσεκύνησαν τῷ Ἐξάρχῳ. Πιστὴ καὶ ἀκλόνητος ἐναπέμεινεν, ὡς ἀπόρθητον φρούριον, ἡ φιλογενεστὰς κωμόπολις τῆς Γκορένσκης· ἀλλὰ καὶ αὕτη πρέπει νὰ πέσῃ καὶ μετ' αὐτῆς πᾶσα ἡ χώρα μέχρι τοῦ Ἀλιάκμονος, ὅπως πραγματωθῇ, ἔστω καὶ κατὰ φαντασίαν, τὸ Πανσλαβιστικὸν πρόγραμμα τοῦ Ἰγνάτιεφ. Ἡ συμμορία τοῦ Τράϊκου Δανδάνωφ περιφέρεται ἤδη νυκτὸς ἀνὰ τὴν κωμόπολιν καὶ, δι' ἀπάτης διολισθαίνουσα εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν προκρίτων, μὲ τὴν μάχαιραν ἐν χερσὶ ἀποσπᾷ τὰς ὑπογράφας τῶν κατοίκων. Ἀλλ' ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πανθ' ὁρᾷ· καθ' ἣν ὥραν εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως Δαμιανοῦ καὶ ἐξηνάγκαζεν αὐτὸν νὰ ὑπογράψῃ τὰ ἐκπολιτιστικὰ ἔγγραφα, πολιορκηθεὶς ὑπὸ στρατοῦ συνελήφθη καὶ ἀπήχθη μεθ' ὅλης τῆς συμμορίας του εἰς Καστορίαν· καὶ πρὶν ἢ προφθάσῃ ὁ κακούργος Τράϊκος νὰ ἀποστείλῃ τὰς ἀναφοράς πρὸς τὴν Ἐξάρχιν, κατέθηκε ταύτας καὶ εὗρισκονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως!

Κατασταλείσης Παναγιώτατε, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 1903, τῆς ψευδεπαναστάσεως, τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας μου, νομίσαντα ὅτι ἀπηλλάχθησαν πλέον τοῦ βαρέος ζυγοῦ τῶν ξένων ἐπιδρομέων, προσῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν καὶ δι' ἀναφορῶν πρὸς τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ὑμετέραν Παναγιώτητα, ἐζήτησαν ἑλληνοδιδασκάλους καὶ ἱερεῖς ὡς ἀνέκαθεν ἑλληνικὰ καὶ ἀφωσιωμένα εἰς τὸ Πατριάρχειον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ δὲν εἶχον μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ἀποσκιρτήσῃ. Πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιώτητα οὐδὲ μίαν ἐξ αὐτῶν ἠθέλησα νὰ ἀποστείλω, τὰς δὲ προσωριμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν κατεῖχον καὶ κατακρατῶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὰ γρᾶφεία τῆς Μητροπόλεως. Ἀλλ' ὁ Ἐξάρχος, φουσιωθείς ἐκ τῆς δόξης καὶ τῆς νίκης ἦν ἡρατο διὰ τῆς περισυλλογῆς, ἐν διαστήματι ἐβδομάδων ὀλίγων, φορτίων χιλιάδων ἀναφορῶν ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἀποσπασθεῖσων κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἀθέμιτον τρόπον, καὶ μὴ ξενισθεὶς διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, μηδὲ θελήσας νὰ σκεφθῇ πῶς ἦτο δυνατόν, ἐξαίφνης καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ, νὰ προσκυνήσωσιν αὐτῷ χιλιάδες χωρίων, ἅτινα ὑπερτριακονταετῆς ἐργασία τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας δὲν ἠδυνήθη νὰ σαγηνεύσῃ, ἀπέλυσεν ἀμέσως στρατὸν βουλγαροδιδασκάλων καθ' ὅλην τὴν χώραν, ἥτις, καίπερ ἀπεχθανομένη αὐτοὺς, ἠναγκάσθη

νὰ ἀνεχθῇ, καθ' ὃ διατελοῦσα ἐν τρομοκρατίᾳ ὑπὸ τὸν Δαμόκλειον ξίφος τῶν συμμοριῶν. Διαρκούντος τοῦ πανικοῦ, οἱ μὲν προγεγραμμένοι ἐκ τῶν ἑλλήνων ἱερέων ἐξεπατρίσθησαν, ὁ ἐκ Στρεμπένου υἱὸς τοῦ δολοφονηθέντος παπᾶ Δημητρίου Παπαδημήτριος εἰς Ἀθήνας, ὁ ἐκ Νερετίου Παπᾶ Κωνσταντίνος, υἱὸς τοῦ δολοφονηθέντος Παπακωνσταντίνου, εἰς Κων(σταντίνον), καὶ ἄλλοι ἄλλαχοῦ, ὡς οἱ ἱερεῖς Ζομπανίστης, Γκαμπρεσίου, Σετομόρου, Απουσκέπου, Τειχοβλίστης, Πρεζνίτσης, Λαμπονίστης, Σμαρδεσίου, Ζαγοριτσάνης, Χολίστης, Κόττορης, Λαγένης, Ἀετοζίου, Μπλατσίου κλπ. οἱ δὲ ἄλλοι τῶν ἱερέων ἔλαβον τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Μητροπόλεως, ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὰ χωρία καὶ ὑπογράψωσι τὰς ἀναφοράς τῶν νέων Βανδάλων μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ ὁργὴ Κυρίου. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων, τινὲς μὲν, μὴ δυνάμενοι νὰ συζήσωσι μετὰ τῶν κακούργων ἐπὶ πολὺ, ἐδραπέτευσαν εἰς τὰς πόλεις ὡς οἱ ὁμογενεῖς ἱερεῖς Σταρίτσας καὶ Ντόλιανης, ἄλλοι ἀπέθανον ὡς ὁ τῆς Τσαρνοβίστης καὶ Στατίστης, καὶ ἄλλοι προσέρχονται εἰς τὴν Μητρόπολιν κρυφίως μόνον καὶ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κατασκοπείας τῶν Βουλγάρων, ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἀπαγορευσάντων πᾶσαν ἐπικοινωνίαν αὐτῶν πρὸς τὰς ὀρθοδόξους ἑλληνικὰς Μητροπόλεις. Μετὰ τῶν ἱερέων ἔφυγον, ἐξεδιώχθησαν, ἢ ἐφονεύθησαν οἱ ἑλληνοδιδασκαλοὶ, ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ὅστις ἦν καὶ ὅλον τὸν τόπον, ὡς διὰ τινος λαίλαπος, ἀπεσθέσθη, περιορισθεὶς μόνον εἰς τὰς πόλεις, καὶ οὕτως ἐσλαβώθη πᾶσα ἡ χώρα.

Τὰ ἀπίστα γεγονότα, καίπερ ἐπιμελῶς ἀποκρυπτόμενα ὑπὸ τῶν Βουλγάρων διὰ τῶν ὑποχειρίων αὐτοῖς ἀνὰ τὴν Ἑσπερίαν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, ἤρξαντο ἤδη σκιωδῶς ἀποκαλυπτώμενα, ἡ κοινὴ γνώμη ἤρξατο ἤδη ἀφυπνιζομένη ἐκ τοῦ ληθάργου εἰς ὃν περιήγαγον αὐτὴν αἱ συστηματικαὶ τῶν Βουλγάρων ψευδολογίαι καὶ πανουργίαι, τρίβουσα δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εὗρεθαι αἰφνης πρὸ τυράννου πρωτοφανοῦς, ἐπιδιδάσκοντος διὰ τῆς σπάθης νὰ καταπνίξῃ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν ἐνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ. Ἀκούονται ἤδη, τῆδε κκεῖσε, ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἐξαπατηθείσης εὐρωπαϊκῆς δημοσιογραφίας, φωναὶ φιλόκλινοι ὑπὲρ τῶν καταστρατηγουμένων καὶ σφαγιαζομένων δικαίων ἡμῶν, καὶ τὸ ἄτιμον πείραμα πλησιάζει νὰ ναυαγήσῃ. Ἀλλ' ἡ πανουργία τῶν Βουλγάρων ἀπεδείχθη ἐν ἐπινοήσεσιν ἀνεξάντλητος· αἱ σφαγαὶ τῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσι πρὸς πρόκλησιν ἀντιποίνων, ἅτινα αὐτοὶ εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ ἐκμεταλευθῶσι, τὸ μὲν ὅπως ρίψωσιν εἰς λήθην συστηματικὰ κακούργηματα ὁλοκλήρου δεκαετηρίδος, τὸ δὲ, ὅπως, καταπνίγοντες ἐν ἀκα-

ρεῖ τὴν κατ' αὐτῶν ἐξεγειρομένην καὶ ἀφυπνιζομένην κοινὴν ἀγανάκτησιν, κατορθώσῃ διὰ τῆς ὑποχειρίου ἤδη αὐτοῖς δημοσιογραφίας καὶ τῶν ἐν Λονδίῳ καὶ Παρίσις προσηλύτων αὐτῶν νὰ καταπείσωσι τὸν κόσμον ὅτι τὰ ἄλλα βουλγαρικὰ ἀνία καταπιέζονται, πυρπολοῦνται, σφαγιάζονται. Τὸ δὲ πείραγμα τοῦτο καθ' ὁλοκληρίαν ἐπίσης ἐπέτυχεν.

Ὁ Μῆτρος Βλάχος τραυματίζει τὸν Δίνην ἐκ Στατίστης καὶ ὁ Δίνης δραξάμενος τοῦ ὅπλου αὐτοῦ κατέρχεται νοτιώτερον. Ἄλλη συμμορία εἰσέρχεται εἰς Ποζδὴβισταν, πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν τοῦ Γιοβάννη, φονεῖ τὴν ὀγδοηκοντούτιδα μητέρα αὐτοῦ, πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν τοῦ Λάμπρου, ἀδελφοῦ τοῦ δολοφονηθέντος παπᾶ Ἡλίου, φονεῖ καὶ ἄλλους τινάς, ὁ δὲ Γιοβάννης καὶ Λάμπρος, σωθέντες διὰ τῆς φυγῆς, λαμβάνουσι πλέον τὰ ὅπλα καὶ κατέρχονται νοτιώτερον. Ἐν Στρεμπένῳ, ἀφου φονεύθησαν ὁ ἱερεὺς, ὁ μικτάρης καὶ πολλοὶ πρόκριτοι, πίπτει εἰς ἐνέδραν τῆς συμμορίας τοῦ Παντελῆ καὶ φονεύεται καὶ ὁ τελευταῖος πρόμαχος τοῦ χωρίου, ὁ ἀείμνηστος καὶ γενναῖος ἀνὴρ Βαγγέλης μετ' ἄλλων συντρόφων του, ὁ δὲ ἐξάδελφος αὐτοῦ καὶ υἱὸς τοῦ δολοφονηθέντος παπᾶ Δημητρίου ἀπελπισθεὶς λαμβάνει τὰ ὅπλα καὶ κατέρχεται νοτιώτερον. Σὺν αὐτοῖς πλείστοι ἐκ Κουρεστίων, Φλωρίνης καὶ ἀλλὰχόθεν κατέρχονται εἰς τὰ νοτιώτερα χωρία, ὅπου δὲν εἶχεν εἰσδύσῃ εἰσέτι ἡ ἐπιρροή τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, ἐξοπλίζονται, καταρτίζουσι σώματα ἐκ φίλων καὶ συγγενῶν, ὅπως μετ' οὐ πολὺ ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ χωρία αὐτῶν, ἀποδιώξωσι τοὺς δολοφόνους ἐπιδρομεῖς. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν κατελθόντες μέχρις Ἀθηνῶν, κατῴρωσαν νὰ παρλάβωσι μεθ' ἐκτῶν καὶ ἓνα ἀξιώματικόν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ.

Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 1904 ἔτους, μανθάνομεν αἴφνης ὅτι σῶμα Ἑλληνομακεδονικὸν προχωρεῖ πρὸς τὰ βορειότερα μέρη, ὅτε αἴφνης ἀκούονται οἱ κρότοι τῶν πυροβόλων ἀντηχοῦντες εἰς τὸ χωρίον Νερέτι, ἐν συμπλοκῇ τοῦ Παύλου Μελά πρὸς τὸν Μῆτρον Βλάχον. Βλέπεται αἱ βουλγαρικαὶ συμμορίαι ὅτι ἡ περικιτέρω συντήρησις αὐτῶν κατέστη ἀμφίβολος, ἐσφίσθησαν τὸ σατανικώτατον τῶν σχεδίων, νὰ διανεμηθῶσιν εἰς ἅπαντα τὰ χωρία, καὶ νὰ προβῶσιν ἀμέσως εἰς τὴν πυρπόλησιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Μονῶν μέτρηται πεποιθῆσιν ὅτι θὰ ἐξαντλήσωσι τὴν ὑπομονὴν τῶν Ἑλληνομακεδόνων καὶ θὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ. Τὸ δὲ σχέδιον ἐπέτυχε καθ' ὁλοκληρίαν, καὶ ἄρχεται ἤδη ἡ προχμέτωσις τοῦ Β'. ἄρθρου τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου.

Β'. Ἀρχομένου τοῦ 1905 ἔτους, καίεται ὁλόκληρος

ἡ ἱερά Μονὴ Τσιριλόβου, μετ' ὀλίγον ἡ Μονὴ Ζηκοβίστης, μετ' ὀλίγον πυρπολεῖται ἡ Μονὴ Σλιβένης, φονεύονται οἱ μοναχοί, ὁ ὀγδοηκοντούτης Ἡγούμενος κατακερματίζεται καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπληρώθη ἐκ τῶν ἀκαθαρτιῶν τῶν καθαρμάτων. Τῇ 25ῃ Μαρτίου, ἐνῷ ἀκόμη ἀνέθρωςκον οἱ καπνοὶ τῶν πυρπολουμένων Μονῶν, σῶμα ἐλληνικὸν εἰσελαύνει εἰς Ζαγοριτσάνην, τὸ στρατρχεῖον τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, καθ' ἣν δὲ ὄρξιν εἰσῆρχετο, σφοδροὶ πυροβολισμοὶ ἐτραυματίσαν τινὰς ἐκ τῶν ὀπλιτῶν, οἵτινες τὰ μένεα πνέοντες προέβησαν εἰς τὰς προκληθείσας ἀντεκδικήσεις. Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐγένετο ἀνάστατος ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος, τὸ γεγονός ἐξωγκώθη κατὰ τὸν πλέον ὑπερβολικὸν τρόπον καὶ σύμπας ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, ὡς ἐκ συμφώνου, κρυγάζει ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων, οἵτινες ληστεύονται, πυρπολοῦνται, σφαγιάζονται. Χωρὶς νὰ ἐπιδοκιμάσωμεν, Παναγιώτατε, τὴν ἀξιοκατάκριτον ταύτην παρεκτροπὴν, δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ἀποκρύψωμεν καὶ τὴν ἀπορίαν ἡμῶν διὰ τίνος λόγον αἱ σφαγὴ τόσων χιλιάδων ὁμογενῶν δὲν ἐκίνησαν τόσον πάταγον, ὅσον αἱ σφαγὴ ὀλίγων δεκάδων τῆς Ζαγοριτσάνης, ὅς πάλιν αὐτοὶ προὐκάλεσαν δι' ἐπιτηδείου καὶ κακούργου πολιτικῆς. Ἄλλ' ἡ κακουργία τῶν Βουλγάρων εἶναι ἀνέφικτος· πρέπει νὰ διαστρεβλωθῇ, διὰ παντὸς τρόπου, ἡ ἀλήθεια, νὰ πέσωσιν εἰς παντελὴ λήθην πᾶσαι αἱ τερατώδεις βουλγαρικαὶ κακουργίαι, νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν ξένων ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ νὰ ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα, χύνοντες δάκρυα κροκοδείλεια, νὰ ἐπικλῶνται τὸ ἔλεος καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς.

Εἰς τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῆς διαστροφῆς τῶν γεγονότων καὶ τῆς διαστρεβλώσεως τῆς ἀληθείας ἀπεδείχθησαν τῇ ἀληθείᾳ οἱ Βούλγαροι μοναδικοὶ καὶ ἀνευ ὁμοίου. Κατ' αὐγουστον 1903 ἔτους, μόλις διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ αἱ ἄτακτοι βουλγαρικαὶ ὁρδᾶι, διαρκούσης τῆς ἐπαναστάσεως, κατέφυγον εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐλληνικὴν Μονὴν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, παρὰ τὴν Χόλισταν, 3000 Βούλγαροι ἐκ τῶν περίξ βουλγαρικῶν χωρίων, ἐν οἷς οἱ φανατικώτεροι ἐχθροὶ τοῦ Γένους ἡμῶν, οἱ βούλγαροι ἱερεῖς τῆς Ζαγοριτσάνης, Τσιρεσνίτσης καὶ ἄλλοι σπουδαῖοι παράγοντες τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου. Ἄλλοι δὲ πάλιν κατέφυγον καὶ εὔρον ἄσυλον εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐλληνικὴν κωμόπολιν Κλεισούρας, ὡς οἱ βούλγαροι ἱερεῖς Μπομπίστης, Βομβόκης, Μοκράνης καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐξάρχου παπᾶ Ζλάτκος. Αἴφνης, λαμβάνω ἀναφορὰς ὑπογεγραμμένας παρὰ τῶν Βουλγάρων ἐκ τε Κλεισούρας καὶ τῆς Μονῆς Ἀγίων Ἀναργύρων, δι' ἣν ἐζήτουν τροφὰς καὶ

προστασίαν τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὲ παρεκάλουν δὲ νὰ μεταβῶ αὐτοπροσώπως πρὸς διάσωσιν τῆς κινδυνεύουσας ζωῆς αὐτῶν. Ἐπειδὴ πολλάκις αἱ συμμορίαι, πρὸς πρόκλησιν ἀντιποίνων, ἔστησαν ἐνέδραν εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἥτις δι' ἐλιγμῶν καὶ δι' ἄλλης ὁδοῦ διέφευγε τὸν κίνδυνον μυστικῶς προειδοποιουμένη ὑπὸ τῶν πιστῶν αὐτῇ τέκνων, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης πλεκτάνης, λαβὼν 20 στρατιώτας ἐκ Καστορίας μετέβην εἰς Κλεισούραν, ἀφοῦ προηγουμένως ἀπέστειλα πρὸς τοὺς ἐν τῇ ρηθείσει Μονῇ λιμώττοντας Βουλγάρους φορτία ἄρτου, ἄλατος καὶ ἄλλων ἐπιτηδείων. Ἀφοῦ ἔσωσα τοὺς Βουλγάρους ἀπὸ ἐπικειμένου ἐκ τῆς πείνης θανάτου, ὤφειλον νὰ ἐξασφαλίσω καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν περισυλλέγων αὐτοὺς καὶ τοποθετῶν εἰς ἀσφαλεῖς θέσεις. Ἐν τῷ μεταξὺ φονεύουσιν οἱ Βούλγαροι τὸν Ἑλληνα ἱερέα Πρεκοπάνης παπᾶ Χρήστον μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Γιοβάννη, τῇ ἐπιμόνῳ ἀπαιτῆσει καὶ ἐνώπιον τοῦ Βουλγάρου ἱερέως Τσερεσνίτσης Παπᾶ Γερμανοῦ, ἐν Μπαψωρίῳ τὸν Λάξον καὶ τὰς γυναῖκας, ἐν Ηοζδηβίστη τὸν μουχτάρην μας Χρήστον καὶ Ἀντώνιον, ἐν Πρεζνίτση τὸν ὁμογενῆ Ζάικον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐν Τειχολίστη 10 ὁμογενεῖς γέροντας καὶ γράκις ὑπερογδοηκοντούτιδας, διαπράττοντες ὄργια καὶ φόνους ἀπαιτοῦντας συγγραφὴν ὁλοκλήρου συγγραμματος. Ἡμεῖς ὅμως ἐξακολουθοῦμεν ἐκπληροῦντες τὸ ποιμαντορικὸν καθήκον ἡμῶν. Ἐκ Κλεισούρας ἀκούονται αἱ συμπλοκαὶ τοῦ στρατοῦ πρὸς τὰς βουλγαρικὰς συμμορίας, ἡ ζωὴ τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἁγίων Ἀναργύρων καταφυγόντων Βουλγάρων εὐρίσκεται ἐν κινδύνῳ· ἀποστέλλω ἀμέσως τὸν ἀείμνηστον καὶ γενναῖον ἄνδρα Βαγγέλην μετ' ἄλλων νέων ὁμογενῶν, ὅστις παραλαβὼν αὐτοὺς ἀσφαλῶς μετέφερεν εἰς Κλεισούραν, ἐγὼ δὲ προῦπαντήσας ἔξω τῆς κωμοπόλεως καὶ ἐξασφαλίσας οὕτω τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐτοποθέτησα εἰς τὰς οἰκίας τῶν ὁμογενῶν, ἀφοῦ διένειμα ἐπ' ἐκκλησίας βοηθήματα εἰς τοὺς πρόσφυγας Βουλγάρους ὑπὲρ τὰς 400 λίρας ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ βαλαντίου μου. Εἰς Κλεισούραν, πρότινων ἡμερῶν ἀποσπασθέντες τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν, εἶχον καταφύγει οἱ Βούλγαροι ἱερεῖς παπᾶ Γεώργιος ἐκ Ζαγοριτσάνης καὶ παπᾶ Ζλάτκος ἐκ Μπομπίστης, ἄλλοτε ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐξάρχου ἐν Καστορίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ ἐξακολουθούσης εἰσέτι τῆς ἀνταρσίας δὲν εἶχε φθάσῃ ἡ ἀμνηστία καὶ ἐπομένως οἱ πρῶτοι διορίζονται τοῦ Κομιτάτου καὶ ὑποκινηταὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ἀνεζητοῦντο ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας, ἐξαγχγῶν αὐτοὺς ἐκ τῶν υπογείων, ὅπου ἐπιμελῶς ἐναπέκρυπτε περισώζουσα τὴν ζωὴν αὐτῶν ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φιλαδελφία τῶν ὁμογενῶν Κλουσουριέων,

μετέφερον αὐτοὺς ἀσφαλῶς, συμπαραλαβὼν μετ' ἄλλων πολλῶν, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου εἰς Καστορίαν, φιλοξενήσας δὲ εἰς τὴν Μητρόπολιν, περιθάψας, ἐνδύσας καὶ ἐφοδιάσας μὲ ὁδοιπορικὰ ἐξοδα ἐξαπέστειλα εἰς Βουλγαρίαν. Πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῶν δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Βαγγέλης, περιπεσὼν εἰς ἐνέδραν, φονεύεται ὑπὸ τῶν Βουλγάρων παρὰ τὸ Ἀετόζιον μεθ' ἐνὸς ἐγγωρίου του. Μόλις δὲ οἱ περισωθέντες βούλγαροι ἱερεῖς καὶ σὺν αὐτοῖς ἄλλοι πολλοὶ τυγχόντες τῆς προστασίας τῆς Μητροπόλεως ἐπάτησαν τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος, σύμπας ὁ βουλγαρικὸς τύπος, ἡ «Νόβογια Βρέμια» τῆς Πετροπόλεως, ὁ «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου, ὁ Temps τῶν Παρισίων, ἡ Freie Presse τῆς Βιέννης καὶ ἡ ἄλλη στρατιὰ τοῦ προσηλυτισθέντος εὐρωπαϊκοῦ τύπου, διασαλπίζουσιν ὅτι, παραλαβὼν πολυάριθμον στρατὸν, περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη τῆς Κλεισούρας πυρπολῶν χωρία, ἐξοντῶν, καταδιώκων, φονεύων Βουλγάρους! Ταῦτα δὲ πάντα γέγονεν ἔνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν ὅτι τῇ ἀχαριστίᾳ ἐπιταὶ ἡ ἀναίσχυντία.

Καθ' ὃν χρόνον ἀκριβῶς μετέφερον τοὺς ρηθέντας εἰς Καστορίαν, εὐρίσκω εἰς τὰς φυλακὰς τοὺς φανατικωτέρους Βουλγάρους Χρουπίστης, Κυριάζον, Δράσκαν, Μπαμπούλην καὶ λοιποὺς, καταγγελθέντας ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ὡς ἀποτελοῦντες μέλη τῆς ἐν Χρουπίστῃ ἐπιτροπῆς, ἥτις διηύθυνε τὴν ἐπαναστατικὴν κίνησιν τῶν Καστανχωριῶν. Τῇ ἐπεμβάσει μου, ὡς μέλους τοῦ Διοικητικοῦ συμβουλίου, κατορθῶν τὴν ἀποφυλάκισιν αὐτῶν πρὶν δικασθῶσι καὶ καταδικασθῶσιν, ἀκριβῶς καθ' ἣν ἐποχὴν ἐλειτούργει ὁ στρατιωτικὸς νόμος. Αὐθιμερὸν λαμβάνω τηλεγράφημα ἐκ Χρουπίστης, ἐξαγγέλλον μοι τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου ἀποστολῆς τοῦ πρωτοσυγγέλλου μου· σκοπὸς τῆς προσκλήσεως ἦτο ἡ ἀσφαλὴς μεταφορὰ εἰς τὴν Μητρόπολιν τοῦ προέδρου τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου κατὰ τὸ διαμέρισμα ἐκεῖνο, τοῦ Χρουπιστινοῦ Νάκου, Βουλγάρου φανατικοῦ πολλὰ καὶ μεγάλα παρασχόντος πράγματα εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Πατριαρχείου. Τῇ ἐπαύριον ἐπανῆλθεν ὁ πρωτοσύγκελλος συμπαραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ρηθέντα εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας ἐφιλοξενήσαμεν ὑπὸ τὴν στέγην τῆς Μητροπόλεως, ἐσιτίσαμεν καὶ περιεποιήθημεν, ἀπεστείλαμεν, μετὰ τὴν δοθεῖσαν ἀμνηστειάν, εἰς τὴν Χρούπισταν, αὐτὸν μετὰ τῶν ἄλλων ἐγγωρίων του. Καὶ ἡμεῖς μὲν ἐξετελέσαμεν ποιμαντορικὸν χρέος, ἔκτοτε δὲ, καίτοι παρῆλθον τέσσαρα σχεδὸν ἔτη, καίτοι καθ' ἐκάστην δευτέραν ἔρχονται εἰς τὴν ἀγορὰν Καστορίας, καίτοι δεκάκις μετέβην εἰς Χρούπισταν πρὸς ἐκτέλεσιν.

τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν χριστιανῶν μου, δὲν προσήλθον οὐδ' ἅπαξ τοῦλάχιστον οἱ ἀχάριστοι, ὅπως εἶπωσιν ἐν καὶ μόνον «εὐχαριστῶ», καὶ τοῦτο ὅπως ἀποδείξωσιν, ὅτι εἶναι Βούλγαροι.

Ἡ Μητρόπολις ἐξακολουθεῖ τὸ φιλόνητον καὶ χριστιανικὸν καθῆκον αὐτῆς. Ἐνῶ αἱ συμπλοκαὶ τοῦ στρατοῦ πρὸς τὰς συμμορίας ἐξακολουθοῦσι ἀνά τὰ ὄρη, ἑκατοντάδες πολλὰ γυναικοπαίδων ἐξ Ἀποσκέπου, Κοστενετσίου, Ζομπανίστης καὶ ἄλλων χωρίων φθάνουσιν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τῆς λίμνης· καὶ ὁ μὲν πρωτοσύγκελλός μου, περιφερόμενος μὲ ἀκάπια τὰς ἀκτὰς περισυλλέγει τὰ γυναικόπαιδα, ἐγὼ δὲ μεταβάς εἰς τὴν Μονὴν Μαυρωτίσης, ἐξαποστέλλω στολούς λέμβων ὅπου ἐπιστῇ ἡ ἀνάγκη. Ὁ περίβολος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὁ κήπος, τὰ ὑπόγεια, αὐτὰ τὰ δωμάτια τῆς μητροπολιτικῆς κατοικίας ἐπληρώθησαν Βουλγάρων, γερόντων, νέων, γυναικῶν καὶ παιδίων. Τριακοσίας ψυχὰς ἔθρεψα ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐν τῇ Μητροπόλει μου, καταστρέψας πάντα τὰ περισσεύματα πολυετοῦς ἐργασίας μου, καὶ ὑποβλήθεις εἰς χρεὴ, ἀφ' ὧν δυσχερῶς θὰ ἀπαλλαχθῶ. Ἡ Μητρόπολις εἶχε πλέον τὴν μορφήν στρατῶνος, ἐγὼ δὲ κατήντησα ἐπὶ μῆνας πολλοὺς ὑπηρετῆς ἑκατοντάδων ψυχῶν καὶ μαριευτῆρ ἐγκύων, αἵτινες ἔτικτον ἐν τῇ Μητροπόλει. Μόλις κατέλιπον τὸν οὐδὸν τῆς Μητροπόλεως, πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν συμμοριῶν, εἰς ἐκδήλωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῶν, ἐξεδίωξαν τοὺς ἑλληνοδιδασκάλους καὶ ἱερεῖς, ἥρπασαν τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ σχολεῖα ἡμῶν ὁ δὲ βουλγαρικὸς τύπος, ἐπειδὴ καθ' ἣν ὥραν περισυνελέγομεν τὰ γυναικόπαιδα διὰ τῶν λέμβων, ὡς περισυλλέγει ἡ ὄρνις τὰ νοσσία αὐτῆς, ἐκαίετο ἡ Ζαγοριτσάνη, διατυμπανίζει καθ' ὅλον τὸν κόσμον ὅτι μετέβην ἐπίτηδες εἰς τὴν Μονὴν Μαυρωτίσης, ὅπως ἐπιβλέπω μακρόθεν καὶ ἐπιχαίρω, ὡς ἄλλος τις Νέρων, τὴν πυρπόλησιν τῶν χωρίων! Καὶ ἤδη τὸ ψεῦδος καὶ ἡ τῶν γεγονότων διαστροφή ρεεῖ διὰ τοῦ καλῆμου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου εἰς πάσας τὰς γλώσσας καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, δηλητηριάζον τὰς συνειδήσεις, προκαλοῦν πάταγον, ἐξεγείρον τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν, πρὸς ἀπόκτησιν ἰσχυρῶν προσηλύτων ὑπὲρ ψευδοῦς ὑποθέσεως. Καὶ ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ προγράμματος τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου.

Γ'. Ἀφοῦ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, πειθόμενος εἰς τὰς ψευδολογίας τοῦ Κομιτάτου, διέσπειρε ταύτας καθ' ἅπασαν τὴν ὀφῆλιον καὶ ἐδηλητηρίασε κατ' ἀνάγκην τὴν κοινὴν γλῶσσην, ἐπέστη ὁ καιρὸς πλέον ὅπως τὸ Κομιτάτον ἐπαίτησιν τὴν εὐνοίαν τῶν ἰσχυρῶν ὑπὲρ τῶν σφαγιαζομένων δικαίων αὐτοῦ, καταρραδιουργοῦν

τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν πληθυσμὸν καὶ ἐπορχούμενον ἀσυστόλως ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ, ἐπιτηδείως καὶ δολίῳ τῷ τρόπῳ, ὑπονομευομένης χριστιανικῆς ἠθικῆς τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ τ. ἑ. τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Μακεδονίας. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου, αἱ βουλγαρικαὶ συμμορίαι ἐξανγκάζουσι τὰ χωρία νὰ δημιουργῶσι διαρκῶς σώματα κατηγορίας κατὰ τῶν Μητροπόλεων καὶ νὰ ὑποβάλλωσι ταῦτα συστηματικῶς εἰς τοὺς εὐρωπαίους ἐπισκέπτας τοῦ τόπου, εἰς τὰ ἐν Μοναστηρίῳ προξενεῖα τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὴν διοργάνωσιν τῆς χωροφυλακῆς εὐρωπαίους ἀξιωματικούς. Νέον καὶ τοῦτο καὶ πρωτοφανὲς καθ' ἡμῶν ἐπινοηθὲν σατανικὸν σχέδιον, ὅπερ ἐπιβλήθην κυκλοφορεῖ, ἐπιβάλλεται καὶ ἐπιτυχάνει.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὡς ἔγγιστα, ἡ συμμορία τοῦ Κλιάτσεφ, βουλγάρου ὀπλαρχηγοῦ, ἐξαποστέλλει τὴν θείαν αὐτοῦ, σύζυγον Πέτρου Κλιάτσεφ, μετὰ δύο ἄλλων γυναικῶν εἰς Μοναστήριον μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ περιέλθωσι τὰ προξενεῖα Ἀγγλίας, Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας, ἐξιστοροῦνται διὰ ζοφερωτάτων χρωμάτων, ὅτι, ἐλθούσας ἐκ τοῦ χωρίου αὐτῶν εἰς Καστορίαν, συνέλαβον καὶ ἔρριψαν εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς Μητροπόλεως, ἐξηνάγκαζον δὲ αὐτὰς δι' ὅλης τῆς νυκτός, διὰ δαρμῶν καὶ ἀπειλῶν, νὰ ἀποκηρύξωσι τὸν βουλγαρισμὸν, ἀναγνωρίζουσαι τὴν Μητρόπολιν μου ὡς πνευματικὴν αὐτῶν ἀρχήν. Ἡ βάρβαρος αὕτη καὶ ἀποτρόπαιος διαγωγή ἐνὸς ἀρχιερέως ἦτο φυσικὸν νὰ ἐξερεθίσῃ τοὺς κυρίους προξένους, οἵτινες, καθὼς ἀγνοοῦντες τὴν πλεκτάνην, ἐξεπλήρωσαν καθῆκον φιλοφροσύνης, διαμαρτυρηθέντες ἀμέσως παρὰ τῷ γενικῷ ἐπιθεωρητῇ Χιλμῇ πασᾶ. Αἰφνης ἀφικνεῖται εἰς Καστορίαν μὲ εἰδικὴν ἐντολὴν ὁ διοικητὴς Κορυτσᾶς, ἀγνοῶν δὲ τὰ τεκταινόμενα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ, μετέβην, κατὰ τὴν τάξιν, μετὰ τινος ἡμέρας πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, εὖρον δὲ παρ' αὐτῷ τρεῖς ἀγνώστους μοι χωρικούς. Ἐπιστρέψαντος εἰς Κορυτζᾶν τοῦ Διοικητοῦ, ἔμαθον ἀκολούθως ὅτι αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐκ Σμαρδεσίου, συγγενεῖς τοῦ Κλιάτσεφ, ὅτι ὁ διοικητὴς διήνυσεν ἐπίτηδες 15 ὥρων δρόμον πρὸς ἐξέλεγχιν τῶν κατὰ τῆς Μητροπόλεως αἰτιάσεων αὐτῶν, καὶ ὅτι, ἐρωτηθεῖσαι αἱ ρηθεῖσαι γυναῖκες παρὰ τοῦ Διοικητοῦ μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου, ἂν ἐγνώριζον τίς ἡμῶν, ἀπήντησαν πᾶσαι ὅτι δὲν με γνωρίζουσι μὲν, ἀλλ' ἀφοῦ ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, θὰ ἡμῶν πάντως, εἰς ἐκ τῶν γραικῶν ἱερέων τῆς Καστορίας· μία δὲ ἐξ αὐτῶν, ἡ καὶ εὐσεβεστέρα, πτυθηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὄρκου, ἀπεκάλυψεν ἐμπιστευτικῶς τῷ Διοικητῇ γυμνὴν τὴν ἱστορίαν τοῦ δημιουργηθέντος τεχνάσματος.

Καὶ ὁ μὲν Διοικητὴς πεισθεὶς καὶ ἐξ ἄλλων ψηλαφη-

τῶν ἀποδείξεων περὶ τῆς ἐξυφανθείσης συνομοσίας, ἐπληροφόρησε τὰς ἀνωτέρω ἀρχάς, ὁ δὲ Χιλμῆ πασᾶς διεφώτισε τοὺς κ. προξένους· ἀλλ' οὗτοι ἤδη εἶχον καταγγεῖλη ἱεραρχικῶς μέχρι τῶν ὑπουργείων αὐτῶν τὴν ἀνόσιον πράξιν, καὶ στιγματίζεται οὕτως εἰς τὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα τῶν ὑπουργείων εἰς ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὡς ἐκβιαστὴς τῶν συνειδήσεων, φανατικὸς ἀνθρώπος σκοτεινῶν χρόνων καὶ ἀμελίκτος διώκτης τοῦ καταδυναστευομένου βουλγαρισμοῦ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὡς ἔγγιστα, φονεύεται ὑπὸ δύο ἀγνώστων εἰς Βούλγαρος ἐκ Μπλατσίου, Χρήστος ὀνόματι· ὁ ἐκ Μπλατσίου ὀπλαρχηγὸς Κοῦζος διατάσσει τὸ χωρίον νὰ ἐπιρρίψῃ τὸν φόνον εἰς τὴν Μητρόπολιν· μετ' ὀλίγας ἡμέρας φονεύονται δύο Βούλγαροι ἐκ Σιστέβου, ὁ Μητρος Βλάχος, ὁ ὀπλαρχηγὸς τοῦ διαμερίσματος Σιστέβου καὶ Κουρεστίων, διατάσσει τὸ χωρίον νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὴν Μητρόπολιν. Μεταβάντες εἰς τὰ ρηθέντα χωρία ὁ ξένος ἀξιωματικὸς, ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἀνακριτὴς, ἀκούουσιν, ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος παρὰ τῶν χωρικῶν, ὅτι ὁ φονεὺς εἶναι ἡ Μητρόπολις Καστορίας, τὰς ἀνακρίσεις δὲ ταύτας διὰβιβάζουσιν οἱ ρηθέντες, κατὰ καθήκον, εἰς τὰς ἀνωτέρας αὐτῶν ἀρχάς.

Πρὸ δύο ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα εἶχον ἔλθει εἰς Καστορίαν πρὸς ἀντεπίσκεψίν μου, οἱ γείτονες Μητροπολίται Γρεβενῶν καὶ Σισανίου, ἀρχαῖοι συμμαθηταί μου καὶ φίλοι καὶ περισπούδαστοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί· ἐπειδὴ δὲ μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου συνέπεσε νὰ συμβῇ τὸ πραξικόπημα τῆς Ζαγοριτσάνης, ἀπεδόθη ἀμέσως εἰς κοινὴν σύσκεψιν καὶ ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῶν Μητροπολιτῶν! Ὁ ὀπλαρχηγὸς τοῦ διαμερίσματος Ζαγοριτσάνης Μαντζούρης, διατάσσει συγχρόνως τοὺς χωρικοὺς νὰ καταγγείλωσιν ὁμοφώνως ὡς τὸν ἠθικὸν αὐτουργὸν τὴν Μητρόπολιν Καστορίας. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος· μεταβάντες ἐπιτοπίως οἱ ἐν Μοναστηρίῳ ἀντιπρόσωποι τῶν μεγάλων Δυνάμεων καὶ ὁ ἐν Καστορίᾳ ἰταλὸς ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς κ. Μανέρης, μανθάνουσιν ὅτι ὁ ἠθικὸς αὐτουργὸς εἶναι ἡ Μητρόπολις καὶ τοῦτο διότι ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Ζαγοριτσάνης ἐκρύβαντο οἱ ἀντάρται, ὅτι τοὺς μισθοὺς αὐτῶν λαμβάνουσιν ἐκ τῆς Μητροπόλεως Καστορίας. Τὸ πράγμα κατηγγέθη ἀμέσως διὰ μὲν τοῦ Δε Δζώρτζη πασᾶ εἰς τὴν ἰταλικὴν πρεσβεῖαν, διὰ δὲ τῶν ἐν Μοναστηρίῳ προξένων πρὸς τοὺς κ. πρεσβευτάς, Ζηνόβιεφ, Κάλιτς καὶ Ὁκονορ, οἵτινες ἦτο φυσικὸν καὶ ἐπιβαλλόμενον νὰ μὲ καταγγείλωσι πρὸς τε τὴν αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ὑ. Θ. Π. Περίλυπος μέχρι θανάτου ἠναγκάσθην νὰ ἀπολογηθῶ ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀποδείξας τραγῶς ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐνέχηται εἰς τοιαῦτα ἀνώ-

τερος λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, ἀπολέσας κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὰ πιστότερα αὐτοῦ πνευματικὰ τέκνα, τὸν ἑλληνοδιδάσκαλον Κ. Τσοτσούλαν, τὸν αἰμύνηστον Κιόντζην καὶ ἄλλους προκοίτους τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς κοινότητος Ζαγοριτσάνης. Ἐν τούτοις τὸ συκοφαντικὸν δημιούργημα τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου, προλαβὼν, εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν ὑπουργείων τῶν μεγάλων Δυνάμεων.

Ἄλλοτε πάλιν, κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν, ἐξῆλθον εἰς ποιμαντορικὴν περιοδείαν ἀνὰ τὸ τμήμα Νασελίτσης, ἀκολουθούμενος ὑφ' ἐνὸς χωροφύλακος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξύ αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ θετικῶς ἐπληροφορήθησαν ὅτι τρικονταμελὲς συμμορία ὑπὸ τὸν Κλιάτσεφ κατῆλθε πρὸς τὰ Καστανοχώρια μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιτεθῇ κατ' ἐμοῦ, διέταξαν τηλεγραφικῶς τὸν ἐν Δισλάφω ἀξιωματικόν, ὅπως ἀποστείλῃ πρὸς συνοδείαν μου μέρος τοῦ ὑπ' αὐτὸν διατελοῦντος στρατοῦ, ἐκ φόβου μὴ τυχόν, πίπτοντος τοῦ Μητροπολίτου, προκληθῶσιν ἀντεκδικήσεις καὶ ταραχαί. Μὴ γνωρίζων περὶ τίνος προῦκειτο, διεμαρτυρήθην δις τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν γενικὸν στρατιωτικὸν διοικητὴν τῶν ἑλληνοτουρκικῶν συνόρων, παρκαλλῶν νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ τῆς ὀχληρᾶς τοῦ στρατοῦ συνοδείας, ἣν ἠδυνάτουν νὰ σύρω μεθ' ἐαυτοῦ ἐπισκεπτόμενος τὰ μικρὰ χωρία τοῦ διαμερίσματος ἐκείνου. Βλέπων ὅτι δὲν εἰσακούομαι, διέκοψα τὴν περιοδείαν καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν ἑδρὰν μου· ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ μεταξύ ληστὰί, ἀγνώστου, προελεύσεως εἶχον ἀφαρπάσει ἀρκετὰ κτήνη ἐκ τοῦ χωρίου Ἐξερειτσίου, τὸ Κομιτάτον διέδωκεν ὅτι, διατελῶν ἐν συνενόήσει πρὸς τοὺς ληστὰς, ἀπέσπασα ἐξ ἐπιτήδους μέρος τοῦ ἐν Δισλάφῳ στρατοῦ, ὅπως διευκολύνω τὴν εἰς τὸ γειτονικὸν χωρίον Ἐξερεις εἰσβολὴν τῶν ληστῶν καὶ τὴν ἐπελθοῦσαν λαφυραγώγησιν, καὶ ἀκολουθῶς διανεμηθῶμεν τὰ λάφυρα Μητρόπολις καὶ λησταί! Τὸ γεγονός μετέδωκε πρὸς τὸν Δε Δζώρτζη πασᾶ ὁ ἰταλὸς ἀξιωματικὸς, ὁ κ. Δε Δζώρτζη διαμαρτύρεται πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν, ὁ δὲ Χιλμῆ πασᾶς τηλεγραφῆσας πρὸς τὰς στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς Ἀρχάς, ἀλλὰ μανθάνει ὅτι ἐγὼ μὲν δὲν ἀπέσπασα μέρος τοῦ ἐν Δισλάφῳ στρατοῦ, ἀλλὰ τὸν ἀντικείμενον δις διεμαρτυρήθην διὰ τὴν συνοδείαν, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐπιμείνῃ καταπεισθεῖσα δι' ἀποδείξεων ὅτι ὁ Κλιάτσεφ εἶχε κατὰ λάβῃ τὰς ἀτραποὺς τῶν ὁρέων, δι' ὧν ἔμελλον νὰ διέλθω. Καὶ οὕτως ἀπεκαλύφθη μὲν ἡ συκοφαντικὴ ἐπιτοπίως, ἀλλ' ἡ βουλγαρικὴ δολιότης ἐπέτυχεν καὶ πάλιν πληρέστατα, χαρακτηρίσασα ἡμᾶς εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῶν μεγάλων Δυνάμεων ὡς δολοφόνους καὶ κακούργους ληστὰς.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν, κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Μεγαλειότητος, μεταβάς κατὰ καθήκον εἰς τὸ Διοικητήριον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Ἀρχῶν, εὔρον τὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχὰς ἔξωθεν τοῦ Διοικητηρίου, ἐν πλήρει ἀγορᾷ, παρὰ τὴν σκηνὴν τῶν χωροφυλάκων, παρὰ τὴν ὁποῖαν ἀπέκειτο καὶ ἐν τηλεβόλῳ, παρατεταγμένους ἀπέναντι τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς. Ὁ ἀντιστράτηγος Χουσνὴ πασᾶς καὶ ὁ διοικητὴς Καστορίας ἤρξαντο προσκαλοῦντές με ἐπιμόνως ὅπως προσέλθω πλησίον τῶν ἄλλων Ἀρχῶν ὡς μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, ὡσεὶ προέβλεπεν ἡ ψυχὴ μου, ἀντέταξα κατηγορηματικὴν ἀρνήσιν· βλέπων ὅμως μετέπειτα ὅτι δυσηρεστήθησαν αἱ Ἀρχαί, χαρακτηρίσασαί με ὡς ἄνθρωπον φανατικόν, καὶ φοβούμενος μὴ δώσω ἀφορμὰς εἰς μεγαλειτέρους παρεξηγήσεις, προσεχώρησα ἐπὶ τέλους καὶ ἐφωτογραφήθην. Ταῦτα δὲ ἐγένοντο ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐν μέσῃ ἀγορᾷ, ἔξωθεν τοῦ Διοικητηρίου, πρὸ τῶν ὁμμάτων Ὁθωμανῶν, Ἀλβανῶν, Βουλγάρων, Ἑλλήνων. Τὸ τυχαῖον ὅμως τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀπλούστατον γεγονός ἤρκεσεν ὥστε νὰ χαλκευθῶσιν ὀπίσθεν τῆς εἰκόνης ψεύδη μυρία καὶ ἀνακίδῃ πρωτοφανοῦς ἰταμότητος. Αἱ δολιότητες ἐδηλητηρίασαν τὰς συνειδήσεις τῶν ἰσχυρῶν, καὶ μετ' ὀλίγον μανθάνω ὅτι ὁ μὲν κ. Kahl, πρόξενος τῆς Ρωσσίας ἐν Μοναστηρίῳ, συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ ἀγίου Πελαγωνείας, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ πρὸς τοῦ Βουλγάρου συμπεριφορὰ μου εἶναι ἀναξία ἐνὸς κληρικοῦ, ὁ δὲ πρεσβευτὴς κ. Ζηνόβιεφ, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ ἄλλως ἀντ' ἄλλων ἐκλαμβάνων τὸ γεγονός, ἐπέδειξάτο τῇ Ὑ. Θ. Π. διαμαρτυρόμενος κατ' ἐμοῦ, τὴν ρηθεῖσαν φωτογραφίαν. Δὲν παρήλθε χρόνος πολὺς καὶ ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Bojan κρυπτόμενος γραμματεὺς τοῦ Ἐξάρχου, φέρει εἰς φῶς πολυσέλιδον συνονθύλευμα ψευδολογιῶν καὶ δολιοτήτων, σφυρηλατηθὲν εἰς τὰ σκοτεινὰ ἄντρα τῆς σατανικῆς βιομηχανίας καὶ τιτλοφοροῦν μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Les Bulgares et le Patriarcat Ecumenique». Τὸ ἀποκύημα τοῦτο φαντασίας καὶ ψεύδους, φέρον ἐν τῷ μετώπῳ τὴν ρηθεῖσαν φωτογραφίαν, κυκλοφορεῖ ἀυσσστόλως ἤδη εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἡγεμόνων καὶ τὰ γραφεῖα τῶν ὑπουργείων, λαλεῖ δὲ εἰς διαφόρους γλώσσας ἀνά τοὺς συλλόγους, τὰς λέσχας καὶ πανταχοῦ, ἐπαιτοῦν τὴν εὐνοίαν τῶν ἰσχυρῶν ἐξ ὀνόματος τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου!

Ὁ σκοπὸς ἤδη ἀγιάζει, τὰ μέσα, καὶ ὅπως ἐπιτύχωσιν ἀσφαλέςτερον τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ, ἐπινοοῦσι καὶ διαδίδουσιν ὅτι δῆθεν αἱ ὀθωμανικαὶ Ἀρχαί εὐρίσκονται εἰς μυστικὴν συνεννόησιν συμμαχίας καὶ

ἐπιμαχίας πρὸς τὰ ἀμυντικὰ ἑλληνομακεδονικὰ σώματα ἐπὶ σκοπῷ παντελοῦς ἐξοντώσεως τοῦ φιλησυχου καὶ ἀθώου βουλγαρικοῦ λαοῦ, ἡ δὲ ιδέα αὕτη, ἐπιτηδείως καλλιεργηθεῖσα, ριζοβολεῖ καὶ βλαστάνει εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν ξένων ἀξιωματικῶν, τῶν προξενείων καὶ ὑπουργείων.

Πίπτει ὁ Π. Μελάς ἐν Σιατίστῃ καὶ πλείστοι τῶν συντρόφων του, συλληφθέντες, ρίπτονται εἰς τὰς φυλακάς· πίπτει ὁ ὀπλαρχηγὸς Λαμπρινὸς μετ' ἄλλων εἰς Μπελακμένον, συλλαμβάνεται δὲ αὐθιμερὸν ὁ ἀρχηγὸς Καμμενόπουλος μετὰ 47 συντρόφων του, μεταφέρονται εἰς τὰς φυλακάς καὶ καταδικάζονται ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου δικαστηρίου· πλην ταῦτα χαρακτηρίζονται, ἀμέσως ὅσον καὶ ἀφελῶς, ὡς συμπαιγνία ἀνταρτῶν καὶ στρατοῦ, καὶ τοῦτο διότι ὁ Μητροπολίτης Καστορίας ἐφωτογραφήθη μετὰ τῶν ἐπιστῆμων ὀθωμανικῶν Ἀρχῶν. Παράδοξος λογικὴ!

Τραυματίζεται εἰς Λόσνιτσαν ἐπικινδύνως ὁ ὀπλαρχηγὸς Βαγγέλης, πίπτουσι τινὲς ἐκ τοῦ σώματος, οἱ δὲ ἄλλοι συλληφθέντες μετὰ τοῦ τραυματίου ὀπλαρχηγοῦ μεταφέρονται εἰς τὰς φυλακάς, πίπτουσι σωρηδὸν ἄλλοι εἰς Μπέσφιναν, ἄλλοι εἰς Ὀστιμαν· συνεννόησις καὶ ταῦτα καὶ συμπαιγνία πρωτάκουστος. Ὁ Ἀρῆς μάλινται εἰς τοὺς ἀπορῶγας βράχους τοῦ Στριμπένου, πίπτουσιν 20 ἐκ τῶν ἀνταρτῶν καὶ μεταφέρονται 13 αἰχμάλωτοι εἰς τὰς φυλακάς· ἐν Λεχόβῳ πίπτει νεκρὸς ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, φονεύεται παρὰ τὴν Ὀσνίτσαν ὁ ὀπλαρχηγὸς Λίτσας, ὁ δικηγόρος Πετροπαυλάκης καὶ σὺν αὐτοῖς πίπτουσι 18 ἐκ τῶν ἀνταρτῶν ἄλλοι δὲ αἰχμαλωτισθέντες ρίπτονται εἰς τὰς φυλακάς. Δὲν παρήλθε χρόνος πολὺς καὶ, ἐν τινὶ ἀκαδημαϊκῇ ἡμῶν συζήτησει, ὁ Ἰταλὸς ἀξιωματικὸς κ. Μανέρας, ἐπὶ παρούσῃ τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ κ. Βιντσέντση, διευθυρίζεται σοβαρῶς καὶ μετὰ πεποιθήσεως ὅτι πάντα τὰ αὐτὰ τὰ γεγονότα δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ αὐτόχρονη συμπαιγνία. Ἡ πεποίθησις αὕτη, μορφωθείσα διὰ πολυετοῦς καὶ σκοπίμου ἐργασίας τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, κυκλοφορεῖ ἤδη καὶ καλλιεργεῖται ἀνὰ τὸν τύπον, τὰ ὑπουργεῖα, τὰ Ἀνακτοβούλια καὶ καθίσταται σὺν τῷ χρόνῳ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μία *idée fixe*, ὅπως ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν οἱ ξένοι, ἣν ἀδυνατεῖ νὰ διασαλεύσῃ καὶ ἡ ἰσχυροτέρα κινητήριος μηχανή!

Τεχνήντως πάλιν ὑπεξαίρουσιν ἐπιστολὴν ἐμπιστευτικὴν τοῦ ἐν Μοναστηρίῳ Ἀγγλοῦ Προξένου, καὶ δολιώτερον διαδίδουσι καὶ κατορθοῦσι νὰ πείσωσιν ὅτι ὁ ὑπεξαίρεσας αὐτὴν εἶνε ἡ Μητρόπολις Καστο-

ρίας. Ὁ δὲ κ. Πρόξενος, κακῶς ἤδη ἐκ τῶν προτέρων διατεθεὶς διὰ τὴν καταδυνάστευσιν τῶν τριῶν ἐκ Σμαρδεσίου γυναικῶν, πνέει τὰ μένεα κατὰ τῆς Ἰ. Μητροπόλεως, καὶ ἦτο πολὺ φυσικὸν λαβὼν τὸν κάλαμον νὰ στιγματίσῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν αὐτοῦ Ἀρχὴν διὰ τῶν ζοφερωτέρων χρωμάτων τὸ ἡμέτερον Γένος, ὅπερ διχρρῆζαν πλέον πάντα δεσμὸν πρὸς τὸ ἐνδοξὸν αὐτοῦ παρελθόν, ἀντιπροσωπεύεται σήμερον παρὰ κλήρου ἀναξίου τῆς κλήτεως καὶ ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἐν ριπῇ ὀρθόκλμου ὡς διὰ τινος μαγικῆς ῥάβδου ἐκφυλισθέντος διὰ τῆς βουλγαρικῆς πανουργίας καὶ μηδὲν τὸ κοινὸν ἔχοντος πρὸς τοὺς προγόνους αὐτοῦ, τοὺς ἀναπυργώσαντας καὶ καταγλαῖσαντας τὸ στερέωμα τῆς καθόλου χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ἀνόσιον ἔργον ἐξακολουθεῖ· μικρὸν μετὰ τὴν διαλυθεῖσαν ψευδεπανάστασιν, ἐπισκέπτονται τὴν Μακεδονίαν ἐπίσημοι ξένοι ἐξ Ἀμερικῆς καὶ Εὐρώπης, δημοσιογράφοι, ἐπιστήμονες, ἀντιπρόσωποι Συλλόγων καὶ ὑπουργείων, ὁ πρόεδρος καὶ πολλὰ τῶν μελῶν τοῦ ἐν Λονδίῳ βαλκανικοῦ Κομιτάτου. Αἱ βουλγαρικαὶ συμμορίαι, εἰς τὸ Ζενίθ τῆς δράσεως αὐτῶν εὐρισκόμεναι καὶ κύριοι τοῦ πεδίου, ἀπαγορεύουσιν, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, οἰανδήποτε ἐπικοινωνίαν χιλιᾶδων θυμάτων βουλγαρικῆς θηριωδίας πρὸς τοὺς ἐπισήμους ξένους, ὡς ἐκ συνθήματος δὲ ὑποχρεοῦται πᾶσα ἡ χώρα ὅθεν διέρχεται εὐρωπαϊκὸς ποὺς νὰ κόπτεται, νὰ θρηνηῇ καὶ κρυγᾷ κατὰ τοῦ ὀρθοδόξου ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Ἀπερχόμενοι ἐκ τῆς χώρας οἱ ὑψηλοὶ ξένοι, μετὰ τῶν ἀλλαγινῶν ἐντυπώσεων συναποκομίζουσι σωρεῖαν σημειωμάτων, τεινόντων εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου.

Πρὸ τριετίας, ὡς ἔγγιστα, ἀφίκοντο εἰς Καστορίαν μέλη τινα τοῦ ἐν Λονδίῳ βαλκανικοῦ Κομιτάτου, ὁ κ. Bryce (:) ἡ κ. Tomson μετ' ἄλλης τινὸς κυρίας ἀκολούθου αὐτῆς καὶ ἄλλων πρὸς διανομὴν ἐλεῶν καὶ περίθαλψιν τῶν πασχόντων. Μεταβάσαι ἡμέραν τινα εἰς τὸ Κονομπλάτιον, μανθάνουσιν αἴφνης τὴν ἀπαίσιον εἶδῃσιν, ὅτι σώματα ἐλληνομακεδονικά, ἅτινα δὲν ὑφίσταντο ἔτι, κατέλαβον τοὺς παρακειμένους λόφους πρὸς δολοφονίαν αὐτῶν ἢ ἀπαγωγὴν εἰς τὰ ὄρη. Ἀμὲν τῷ ἀποτροπαίῳ ἀκούσματι, λαμβάνει τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας ὁ Βούλγαρος ὀπλαρχηγὸς Μῆτρος καὶ μετὰ πολυμελοῦς βουλγαρικῆς συμμορίας παρατάσσεται ὡς σωτήριος στρατιὰ εἰς τὰς ἀτραπούς καὶ κορυφὰς τῶν παρακειμένων ὄρεων· καὶ αἱ μὲν κυρίαι ἐσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος ἐξ ἀνάνδρων

καὶ βεβήλων χειρῶν, ὀφείλουσιν ὅμως, ἐὰν εἶναι πραγματικῶς θυγατέρες τῆς Ἀλβιόνας, τ. ἔ. χριστιαναὶ θεοσεβεῖς καὶ εὐγνώμονες, νὰ μὴ λησμονῶσι ποτὲ ὅτι, ἐὰν ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ, ὀφείλουσι ταύτην εἰς τὰ ἐνδοξὰ καὶ φιλελεύθερα βουλγαρικὰ ὄπλα. Μετ' ὀλίγον καιρὸν λαμβάνω ἐπιστολὴν ἐκ Λονδίνου, προερχομένην παρὰ τῆς εὐγενεστάτης κυρίας Τόμσον, δι' ἧς με παρακαλεῖ θερμῶς καὶ μετὰ πολλῆς εὐγενείας ὅπως ἀπαλλάξω ἐκ τῶν δεσμῶν τὸν ἐν τῇ Ἰ. Μονῇ Ἀγίων Ἀναργύρων ἐγκάθειρτον καὶ σιδηροδέσιμον Βούλγαρον ἱερέα, προστιθεῖσα συγχρόνως ὅτι τοιοῦτοι περιορισμοὶ εἶναι ἔργα σκοτεινῆς Μεσαιωνικῆς ἐποχῆς. Τί συνέβη;

Εἰς λαϊκὸς ρασσοφόρος Ἕλληνας, Θεοφάνης ὀνόματι, μὴ γνωρίζων οὐδὲ λέξιν βουλγαρικὴν, ἐκ τοῦ ἐλληνοφώνου χωρίου Δουπιᾶκων, φρενοβλάβησας καὶ μὴ ὑπαρχόντων εἰδικῶν θεραπευτηρίων, μετηνέχθη κατ' ἔθος εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἰ. Μονᾶς ἀπεμονώθη εἰς τι δωμάτιον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κακὸν ἐδεινώθη ὁ δὲ ἀσθενὴς ἔθραυσε τὰ παράθυρα καὶ τὴν θύραν τοῦ δωματίου καὶ ἐγένετο ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς πέριξ, ἐκρίθη καλὸν ὑπὸ τοῦ ἡγουμενικοῦ συμβουλίου νὰ περιορισθῇ προσωρινῶς εἰς δεσμὰ, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου. Καὶ ὁ μὲν δυστυχὴς Θεοφάνης, διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας, ταῖς πρεσβείαις τῶν Ἀγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων καὶ τῇ πανσθενουργῇ χάριτι τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἐγένετο ὑγιὴς καὶ καταγίνεται μέχρι σήμερον, μὴ ὢν ἱερεὺς, μηδὲ διάκονος μηδὲ μοναχός, καλλιεργῶν τοὺς κήπους καὶ τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Ἡ δὲ κ. Τόμσον ἐγένετο, φαντάζομαι, θύμα βουλγαρικῆς πανουργίας, πεισθεῖσα ὅτι ὁ ρηθεὶς Θεοφάνης ἦτο Βούλγαρος ἱερεὺς, περιορισθεὶς εἰς δεσμὰ ὅπως ἀποπτύσῃ τὴν Ἐξάρχίαν καὶ ὅτι μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὰ βασανιστήρια τῆς Ἰ. Ἐξετάσεως ἐφρενοβλάβησε.

Ἐν τῷ μεταξῷ, ὁ Σχράφωφ, ἔχων βεβαμένους τὰς ὠλένας δι' ἀθώου μαρτυρικοῦ αἵματος καὶ ἐπισύρων ὀπισθεν αὐτοῦ τὰς ἄρας μυριάδων θυμάτων βουλγαρικῆς θηριωδίας, εἰσέρπει εἰς τὰς αὐλὰς τῶν κρατούντων, διασταυροῖ τὰς πεπολιτισμένους πλατείας τῆς πρωτεύουσος τῆς Ἀλβιόνας, δημηγορεῖ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος τῶν συλλόγων, ρητορεύει ἀπὸ τῆς ἑδρας τοῦ βαλκανικοῦ Κομιτάτου, ἀνκνυᾷ μὲ τὸ πανσλαβιστικὸν πρόγραμμα τὸ ἀνκνυοδόουλον τῆς Ἀγγλίας, προετοιμάζων ἐν μέσῳ τοῦ πεπολιτισμένου ἔθνους τῆς γῆς θύματα νέου εἶδους βουλγαρικῆς ἀπάτης καὶ πανουργίας. Ἡ δημοσία γνώμη δηλητηριάζεται ἐν

Ἀγγλίᾳ βαθμυδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως, σκανδαλίζεται καὶ αὐτὸς ὁ εὐχγὴς καὶ θεοφοβούμενος Ἀγγλικανικὸς κληρὸς. Ἐκ καταγωγῆς κληρονομικῶς εὐγενοῦς, ἐκ γενετῆς καὶ μορφώσεως ἀληθοῦς χριστιανικῆς καὶ ἐξ ἀρχῶν αὐστηρῶν ἠθικῆς ιδεώδους ὁρμώμενος ὡς καὶ ἐκ κληρονομικῶν παραδόσεων τοῦ εὐγενοῦς Ἀγγλικοῦ λαοῦ, ἀγνοῶν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ ψεῦδος, ὁρεῖται νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν φιλαλήθειαν τῶν ἀνθρώπων τούτων, ἀφοῦ καὶ οὗτοι ἀνεγεννήθησαν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς ἀληθείας. Ἐγείρεται ἤδη πάταγος περὶ τὸ ὄνομα τοῦ αἰμοβόρου καθ' ὅλην τὴν Ἑσπερίαν· τὸ ψεῦδος ἀποκτᾷ ἐν Ἀγγλίᾳ ὁπαδοὺς ἀθώους, ἡ δολιότης θριαμβεῖ ἐν Παρισίοις, ἡ ἀλήθεια οἰκτρῶς σφαγιάζεται ἐν Βιέννῃ, ὁ πανσλαυϊσμός σιωπηλῶς ἐκ Πετροπόλεως γαυρίζεται, καὶ ἡ βουλγαρικὴ ιδέα κατακτᾷ πανταχοῦ ἰσχυροὺς προσηλύτους ὑπὲρ ἄλλοτρίων δικαίων. Ὁ Βρέιτφορτ, πρὶν ἢ ἔτι ἐγκαθευχθῇ, ἐκδίδει τὰ ἀπομνημονεύματα, ὁ Πρεσανσέ κραυγάζει ἐκ Παρισίων, ὁ πρόεδρος τοῦ ἐν Λονδίῳ βαλκανικοῦ Κομιτάτου μετὰ τοῦ γραμματέως Γουλιέλμου Μόρε ἀναλαμβάνει περιοδεῖν ἐν Μακεδονίᾳ, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Σαράφωφ κρύπτεται ἐν Μοναστηρίῳ· ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀγγλίαν ἐγχειρίζει εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑφυπουργὸν κ. Ἐδουάρδον Γκρέϋ περιεργὸν ὑπόμνημα περὶ τῶν ἐν ταῖς χώραις ἡμῶν συμβαινόντων, γράφων σὺν ἄλλοις, καίπερ μὴ ἰδὼν ἔστω καὶ μικρόθεν τὴν Ἑπαρχίαν, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καστορίας θεωρεῖται ὡς συνένοχος εἰς τὴν σφαγὴν τῶν Βουλγάρων, ὅτι ὁσάκις ἐπισκέπτεται χωρίον τι τὴν ἐπίσκεψιν προκαλοῦται σφαγὴ καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἠθικοῦ αὐτουργοῦ τῶν ἐγκλημάτων τούτων, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ πληροφορηθῇ ὅτι αἱ σφαγαὶ αἵτινες ἠκολούθησαν τὰς περιοδείας μου ἦσαν σφαγαὶ Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων Κομιτατζήδων, ὡς δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης πρὸς διαφώτισιν αὐτοῦ καὶ μόνου ἐν τῇ δυνατῇ συντομίᾳ ἐξιστορηθέντων συμβάντων. Ἰδοὺ, Παναγιώτατε, πῶς σφαγιάζεται ἡ ἀλήθεια καὶ πῶς γράφεται, ἐν ἀρχομένῳ εἰκοστῷ αἰῶνι, ἡ ἱστορία.

Ἐάν δέ, ἤδη, Παναγιώτατε, εἰς τὴν μικρὰν ταύτην γωνίαν τῆς ἐπαρχίας μου τοσαῦτα διεπράχθησαν κακουργήματα πρὸς ὄλεθρον τοῦ Γένους ἡμῶν, τοσαῦτα δὲ διαστροφὰι τῆς ἀληθείας ἐπενοήθησαν, καὶ τόσος ἐγένετο πάταγος πρὸς σφετερισμὸν ἄλλοτρίων δικαιωμάτων, φαντάζομαι ποῖον κυκεῶνα ἐγέννησεν ἡ πιστὴ καὶ τελεία ἐφαρμογὴ τοῦ ὡς ἄνω προγράμματος καθ' ἅπασαν τὴν δυστυχῇ χώραν. Διὰ τῆς

βουλγαρικῆς δολιότητος καὶ τῆς δυνάμεως τῶν προσηλύτων αὐτῆς ἐξώσθησαν ἤδη ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων οἱ Μητροπολίται Πελαγονίας, Δράμας, Κορυτσᾶς, Κοζάνης καὶ Καστορίας, ἀπολέσαντες αἴφνης διὰ χειρῶν χριστιανικῶν, διευθυνομένων παρὰ τῆς βουλγαρικῆς πανουργίας, προνόμιον τεσσάρων καὶ ἡμισέως αἰώνων, δι' οὗ εὐθαρσῶς προησπίζοντο τὰ συμφέροντα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ὁ Βούλγαρος Μητροπολίτης Στρωμνίτης καὶ διαβόητος ἐπὶ κομιτισμῷ Γεράσιμος διαμένει ἀκλόνητος ἐν Στρωμνίτῃ, ὁ ψευδεπίσκοπος Ἀχριδῶν οὐτινος τοσαῦτα συνελήφθησαν ἐνοχοποιητικὰ ἐγγράφα ἐξακολουθεῖ θριαμβεῦν. Ἀλλὰ τὸ ἀχνίζον αἷμα μυριάδων πτωμάτων ὁμογενῶν κραυγάζει ἤδη πρὸς οὐρανόν, χιλιάδες Σχολῶν καὶ Ἐκκλησιῶν περιῆλθον διὰ τῆς σπάθης εἰς τὰς χεῖρας τῆς Προπαγάνδας, ἀσφάλεια ζωῆς καὶ περιουσίας δὲν ὑπάρχει, ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως κατεπνίγη, ἐρείπια καθημαγμένα, ψεύδη καὶ πανουργίαι καὶ συστηματικὴ τῶν πρᾶγματων διαστροφή περικοσμοῦσι τὰ ῥάκη τῆς βουλγαρικῆς Ἐξουσίας.

Πρὸς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς ἀναιδοῦς κωμωδίας ταύτης, ἐξῆλθεν εἰς φῶς πρότερον τὸ ἀπὸ 178)βρίου παρελθόντος ἔτους περίπυστον τακρίριον τοῦ Ἐξάρχου, ἐν ᾧ, μὴ σεβόμενος ἑαυτὸν καὶ τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν, κατέχει, διαστρέφει τὰ γεγονότα κόπτεται καὶ θρηνεῖ διὰ τὰ δεινοπαθήματα τοῦ ἀθώου βουλγαρικοῦ λαοῦ. Τὴν δὲ πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἐπιδειχθεῖσαν ἐκ μέρους μου φιλανθρωπίαν, ἀποκαλεῖ ἀναιδῶς κλασσικὰς κακουργίας!

Ἰδοὺ λοιπὸν, Παναγιώτατε, ἡ μέθοδος τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ ἡ φυσικὴ λύσις τῆς ἀπορίας πῶς ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος λαός, ὁ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς δᾶδας τῆς Ἀγχιάλου μετακαμπαδεύσας τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν δᾶδα τοῦ Προμηθέως εἰς τὰς χώρας τῆς Ἑσπερίας, τόσον συκοφαντεῖται, μισεῖται καὶ ἀδικεῖται.

Ἄλλ' ἐχέτω ἀτρέμας ὁ ἐν τόπῳ ἀγίῳ ἐστὼς τὸ ψεῦδος δὲν θριαμβεῖ πάντοτε ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐκ τοῦ σπόρου τοῦ ἐκχυθέντος χριστιανικοῦ αἵματος βλαστάνουσιν ἤδη στελέχη πλήρη ζωῆς καὶ σφρίγγους, προωρισμένα νὰ καταπνίξωσι μετ' ἑλίγον ὕλομανοῦντα τὴν ἀγριέλαιον. Τὸ εὐλογημένον Γένος ἡμῶν, ἀναβαπτισθὲν ἐν τῷ μαρτυρίῳ ἐδοκιμάσθη, ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ· ἡ ἐκπολιτιστικὴ ἡμῶν ἀποστολὴ ἥτις προώρυσται παρὰ Θεοῦ νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, βασιζομένη ὡς πάντοτε ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Τριάδος, Ἐκκλησίας, Σχολῆς καὶ χριστιανικῆς ἐγρηγόρσεως καὶ, ἔχουσα συνήγορον τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον πρό-

κεῖται μετ' ὀλίγον νὰ θριαμβεύσῃ. Ὁ δὲ Ἐξάρχος, ἐξυπνῶν ἡμέραν τινα, θά ἴδῃ αἰφνης ἀφανιζόμενον εἰς τὸ ἄπειρον τὸ ἐπιτηδευθὲν πυροτέχνημα, κρατῶν δὲ εἰς χεῖρας τὴν ποιμαντικὴν ράβδον ἐστερημένην ποιμνίου, θά ἀναφωνήσῃ μετὰ τοῦ σοφοῦ Παροιμιαστοῦ! αὐτὸς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁ-

δοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπαλῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται». (παρ. Θ. 13).

Ἐν Καστορίᾳ

Τῇ 24 Μαρτίου 1907

ἐλάχιστος ἐν Χρῷ ἀδελφός

† Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

1948

Л. III 426885